

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht: 16.01.2024.a Haapsalus
Koostaja ametinimetus ja nimi: abiprokurör Marelle Ulla
Kriminaalasja number: 23257050046
Kuriteo kvalifikatsioon: Karistusseadustiku (edaspidi KarS) § 266 lg 2 p 1
Kahtlustatava/Süüdistatava nimi: **XXX**
Kuriteo toimepanemise aeg: 30.04.2023

Lääne Ringkonnaprokuratuur menetleb kriminaalasja, milles XXX kahtlustatakse KarS § 266 lg 2 p 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises, mis seisneb selles, et tema 30.04.2023 kella 17:25 ajal tungis suletud lukustamata välisukse avamise teel ebaseaduslikult valdaja tahte vastaselt Haapsalu linnas XXX külas XXXpõik 4 asuvasse XXX kuuluvasse elamusse, lükates eest ära sisenemist takistanud XXX, liikudes omavoliliselt tuppa ning ei täitnud talle antud valdaja poolset lahkumiskoost. XXX.

KrMS § 202 lg 1 sätestab, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava nõusolekul taotleada, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks. Viidatud paragrahvi lõike 7 järgi, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib KrMS § 202 lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

Prokurör, vaadanud läbi kriminaaltoimiku materjalid, analüüsinud kuriteo toimepanemise asjaolusid, isikut, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet, leiab, et käesoleval juhul esinevad KrMS § 202 lõigetes 1 ja 7 sätestatud eeldused menetluse lõpetamiseks järgmistel motiividel.

KarS § 266 lg 2 p 1 järgi kvalifitseeritav kuritegu on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustik näeb ette karistusena rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse. Karistusseadustikus sätestatu kohaselt ei ole viidatud kuriteo eest ette nähtud vangistuse alammäära. Kuivõrd kõnesoleva süüte eest võib mõista ka rahalise karistuse, järeldub sellest, et seadusandja hinnangul on tegemist kuriteoga, mille puhul võib isiku süüd pidada väikeseks, sest väiksemad sanktsioonimäärad viitavad ka väiksemale süüle. Kahtlustatav oma teoga ei põhjustanud kannatanule varalist ega füüsilist kahju. Nendel kaalutlustel on võimalik teha järeldus, et kahtlustatava süü ei ole nii suure kaaluga, mis õigustaks tema suhtes kohtulikku karistamist.

Kahtlustatava osas puudub ka avalik menetlushuvi, mis takistaks menetluse lõpetamist KrMS § 202 alusel. Avalikku menetlushuvi all tuleb mõista üld- ja eripreventiivseid kaalutlusi. Avalik menetlushuvi on eripreventiivsete kaalutluste kohaselt olemas siis, kui kriminaalmenetluse

lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute süttegede toimepanemise. Seda, kui suur on selline tõenäosus, on võimalik hinnata lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust, sealjuures kas tegemist on ühekordse või korduva teoaktiga. Avalik menetlushuvi on üldpreventiivsest aspektist lähtuvalt olemas siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikkus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad. Kuriteod, milles menetluse lõpetamine ei ole eelduslikult kooskõlas üldpreventiivsete kaalutlustega, nähtuvad Riigi peaprokuröri 15.03.2022 juhise nr RP-1-2/22/1. Viidatud dokumendi punktide 3.2 ja 3.3 järgi KarS § 266 lg 2 p 1 järgi kvalifitseeritav kuritegu avaliku menetlushuvi alla ei kuulu. Avalik menetlushuvi on olemas näiteks sellistel juhtumitel, kui kuritegu on toime pandud elusfääris, mille vastu peab avalikkusel olema eriline usaldus või isiku karistamine on vajalik õiguskorra kaitsmise huvides või kuriteo tõttu puuduvad kannatanul peale kriminaalmenetluse efektiivsed õiguskaitsevahendid.

Prokuröri hinnangul puudub kõnesoleval juhul avalik menetlushuvi. Kahtlustatav XXX on varem kriminaal- ja väärteokorras karistamata isik. Prokuratuuri andmetel ei ole tema suhtes hetkel käimas ka ühtegi teist kriminaalmenetlust. Kahtlustatav on 29.09.2023.a ülekuulamise selgitanud juhtunust oma versiooni, mille kohaselt läks ta oma haigele lapsele, kes viibis tol hetkel isa juures, rohtusid viima. Ta koputas kannatanu XXX kuuluva eramu uksele ning astus koheselt sisse, neil tekkis kannatanuga konflikt, mis eskaleerus. Kahtlustatav ülekuulamise tunnistas suvilasse sisenemist. 11.01.2024.a on kahtlustatav prokuratuuris selgitanud, et ta mõistab juhtunud asjaolusid, avaldas kahetsust ning on nõustunud menetluse lõpetamise tingimustega, sh hüvitama kannatanule kriminaalmenetluses tekkinud kulutused, hüvitama kaitsjatasu, pöörduma perelepitaja poole vanemluskokkuleppe sõlmimiseks. Samuti on kahtlustatav prokurörile kinnitanud, et ta ei sisene kannatanu elukohta ega temale kuuluvasse suvilasse, kui tal puudub selleks valdaja luba. Nõustudes kriminaalasja lõpetamisel kaasnevate kohustustega, näitab see prokuröri hinnangul seda, et kahtlustatav on valmis võtma vastutust toimepandud kuriteo eest. Samuti märgib prokurör, et ainuüksi kriminaalmenetluse alustamine ja läbiviimine, milles XXX koheldi kahtlustatavana, oli tema jaoks preventiivseks teguriks. Käesoleval juhul puudub alus arvata, et kahtlustatav jätkaks edaspidi kuritegude toimepanemist.

XXX etteheidetava süüteo kriminaalõigusnormidega kaitstava õiguskorra heastamine ning tema õiguskuulekale käitumisele suunamine on prokuröri arvates võimalik saavutada ka muude vahenditega, kui kriminaalkorras karistamisega. KarS § 56 lg-s 1 sätestatud üld- ja eripreventsiooni eesmärgid on saavutatavad ka ilma isikut kriminaalvastutusele võtmata. Prokurör, hinnanud kohtueelse menetluse käigus kogutud tõendeid ning isiku varasemat ja ka teo toimepanemise järgset käitumist, on seisukohal, et KarS § 56 lg 1 sätestatud eesmärgid on võimalik saavutada ka kriminaalmenetluse lõpetamisega ja kahtlustatavale kohustuste määramisega.

Kannatanu XXX lepinguline esindaja on 10.01.2024.a esitanud taotlused ning andnud nõusoleku vahendusmenetluse läbiviimiseks. Esitatud taotlusest nähtub, et kannatanu soov on suunatud sellele, et tema ja kahtlustatav jõuaksid kokkuleppele ühise lapse kasvatamisega seotud küsimustes ning et kahtlustatav ei siseneks ilma loata XXX omandis olevatele kinnisasjadele. Kannatanu ei ole soovinud esitada tsiviilhagi, küll aga on taotlenud kriminaalmenetluses kantud õigusabikulude hüvitamist kahtlustatava poolt. Eeltoodust nähtub, et ka kannatanu soov on suunatud õigusrahu taastamisele ning et sellised intsidendid tulevikus ei korduks. Prokurör ei pea vajalikuks käesoleval juhul rakendada vahendusmenetlust, kuivõrd kannatanu huve on võimalik kaitsta ka menetluse lõpetamisega avaliku menetlushuvi puudumise alusel ning määrata kahtlustatavale täitmiseks kohustused.

Seega, kuna tegemist on teise astme kuriteoga, isiku süü ei ole suur ja menetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, siis leiab prokurör, et on olemas alused kriminaalmenetluse lõpetamiseks XXX suhtes KrMS § 202 sätteid kohaldades.

m ä ä r a s :

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 23257050046 menetlus XXX suhtes seoses avaliku menetlushuvi puudumisega.
2. **Määratud kohustuse liik ja määr: XXX on kohustatud**
 - 2.1 hüvitama kaitsjatasu summas 576 eurot (makseinfo lisalehel);
 - 2.2 hüvitama kannatanu menetsuskulud summas 1136, 85 eurot, tehes ülekande XXX arveldusarvele EE521010022405101006. Maksekorraldus tuleb esitada prokuratuurile e-posti teel laanerp.kohustused@prokuratuur.ee;
 - 2.3 pöörduma koheselt perelepitaja poole vanemluskokkuleppe sõlmimiseks;
 - 2.4 mitte sisenema omavoliliselt kannatanu XXX elukohta XXX tn 47-6, Haapsalu linn, Lääne maakond ja XXX põik 4, XXX küla, Haapsalu linn, Lääne maakond.**Kohustuste täitmise lõpptahtaeg on 16.07.2024.**
3. Tõkendi tühistamine: tõkendit ei ole kohaldatud
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: DVD-R plaadid vormikaamerate salvestiste, Häirekeskuse kõnesalvestise, tunnistaja videosalvestiste ja kannatanu õuekaamera salvestistega jätta kriminaalasja materjalide juurde.
5. Riiklikus sõrmejälgede registris ja riiklikus DNA-registris sisalduvate andmete kustutamine: andmeid ei ole kogutud.
6. Vahistuse andmed: vahistamist ei ole kohaldatud.
7. Kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saata viivitamata kahtlustatavale, kannatanule ja kannatanu esindajale.
8. Kannatanul on õigus tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lihtsustatud või põhistatud lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul prokuratuuris asukohaga Sadama 21 Haapsalu (tutvumiseks leppida aeg kokku telefonil 4720043).
9. Kannatanul on õigus esitada kümne päeva jooksul alates põhistamata määruse saamisest menetlejale taotlus põhistatud määruse saamiseks. Viieteistkümne päeva jooksul taotluse saamisest koostab menetleja põhistatud määruse. Vastavalt KrMS § 207 lõikele 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, asukohaga Wismari 7, Tallinn 15188

(allkirjastatud digitaalselt)

Marelle Ulla
abiprokurör

Kahtlustatavale on selgitatud, et kui ta ei täida temale pandud kohustust, uuendab prokuratuur kriminaalasja menetluse KrMS § 202 lõike 6 sätetest juhinduvalt ning kriminaalmenetlust jätkatakse üldises korras saadetuna Pärnu Maakohtu Haapsalu kohtumajale.

Määrus on mulle arusaadav, olen kohustusega nõus.

(allkirjastatud digitaalselt)

XXX